

سازمان حفاظت محیط زیست

معاونت آموزش و پژوهش

عنوان طرح

"ساعتی با محیط بان در مدرسه"

تدوین

دفتر آموزش محیط زیست

گروه آموزش همگانی

تابستان ۱۳۹۵

امروزه آنچه در نسخه های پیچیده صاحب نظران توسعه همواره مورد تأکید است و تجربه کشورهای توسعه یافته نیز آن را تأیید می کنند، نقش انسان ها به عنوان مهمترین منابع توسعه انسانی پایه و اساس تحولات در زندگی است. توسعه ملی بر محور نیروی انسانی تحقق می یابد و کشوری که نتواند دانش و بینش انسان را توسعه دهد و آنها را از پرورش جهت دار برخوردار سازد و از آن در جهت رشد توسعه اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی خود بهره برداری کند، قادر به توسعه هیچ چیز دیگر نخواهد بود. انسان کمال طلب امروزی که به دنبال زندگی زیباست با دنیایی روبروست که به محدودیت های حیات دچار گردیده است. آب شیرین کم شده، زمین فرسایش یافته و هوای پاک نیز به هوای آلوده تبدیل شده است. لذا به ناچار برای ادامه حیات باید یک تعامل مناسب بین طبیعت و انسان به وجود آید تا امکان استمرار حیات فراهم شود. داشتن یک کره زمین پاک یک رسالت و وظیفه همگانی است و باید تلاش شود تا ضمن پیشرفت های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و... اخلاق زیست محیطی نیز در جامعه تقویت شود.

ما امروزه در بعضی از عرصه های طبیعی کشور شاهد قتل عام بی رحمانه محیط بانان عرصه حفاظت از محیط زیست هستیم. دلسوزانی که در خط مقدم دفاع از سرمایه های طبیعی و شکننده کشور قرار دارند و متأسفانه مورد آماج افراد و گروه هایی قرار می گیرند که جز مطامع خود را نمی بینند و دستشان به خون مدافعانی آلوده می شود که در دفاع از مواهب الهی و ایستادگی بر سر عهد خویش با مردم، جانشان را فدا می کنند. رویداد تلخ و خونبار اخیر در حقیقت هشدار و تلنگری در سطح ملی بود تا اذهان عموم متوجه خطرات و تهدیدات پیش روی آنها شود.

از اینرو دفتر آموزش محیط زیست در نظر دارد طرحی تحت عنوان "یک ساعت با محیط بان در مدرسه" را برای دانش آموزان این مرز و بوم که در نزدیک ترین محل ها به عرصه های طبیعی و مناطق تحت مدیریت سازمان (پارک های ملی، مناطق حفاظت شده، پناهگاه حیات وحش و آثار طبیعی ملی) زندگی می کنند، اجرا نماید و در این طرح به ارایه آگاهی هایی در خصوص مسایل محیط زیست، شرح وظایف، مسئولیت ها، تجربیات و فعالیت های صادقانه محیط بانان بپردازد تا از طریق تعامل با جوامع محلی، حس پاسداری و احترام به محیط زیست و همچنین محیط بانان افزایش یافته و منجر به کاهش خشونت و درگیری در مناطق شود.

اهمیت موضوع:

امروزه در تمام کشورهای پیشرفته و در حال توسعه آموزش های محیط زیستی و اندیشه های حفاظت از محیط زیست به سطح مدارس کشیده شده است و اعتقاد بر این است که اگر اخلاق محیط زیستی در ذهن و اعتقادات کودکان نهادینه شود بسیاری از مسایل و معضلات حوزه محیط زیست حل می شود. باور ما بر این است که استفاده از مشارکت کودکان و نوجوانان در حفظ محیط زیست تحقق دو هدف مهم خواهد بود. نخست آموزش و انتقال مفاهیم عمیق محیط زیستی در ابعاد مختلف و در کمترین زمان ممکن به نسل آینده ساز جامعه صورت می پذیرد و دوم با توجه به تأثیرپذیری والدین از فرزندان انتقال پیام های محیط زیستی از کودکان به نهاد خانواده، مدرسه و اجتماع انجام می شود.

کاملاً واضح است که مهمترین دستگاه فرهنگ ساز در هر کشوری آموزش و پرورش می باشد، زیرا این دستگاه با گستردگی و استعداد بالقوه فراگیران و نیز در اختیار داشتن نیروهای توانمند علمی می تواند به عنوان یک بازوی توانمند جهت ارتقای آموزه های محیط زیست بین دانش آموزان و از طریق تسری به خانواده ها در کل جامعه عمل نماید. از این رو اجرای طرح مذکور در مدارس می تواند از ابزارهای مهم آگاه سازی به شمار رود.

مخاطبین:

مدارس و دانش آموزان اطراف پارک های ملی و اطراف و درون مناطق حفاظت شده و پناهگاه های حیات وحش در مقاطع مختلف تحصیلی

هدف کلی:

ارتقای سطح آگاهی های محیط زیستی دانش آموزان و آشنایی با وظایف محیط بانی و مناطق حفاظت شده.

اهداف جزئی:

- آشنایی با شرح وظایف محیط بانان و نهادینه کردن حس حرمت به محیط بانان در دانش آموزان و خانواده ها به عنوان حافظان محیط زیست
- جلب مشارکت و ایجاد حس مسئولیت دانش آموزان در راستای حفاظت از محیط زیست

- آموزش و اطلاع رسانی مسایل محیط زیستی متناسب با اقلیم منطقه
- استفاده از توان فزاینده جامعه دانش آموزی به منظور انتقال پیام های زیست محیطی به درون خانه و خانواده

زمان اجرای طرح:

نیمه اول سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵

مجریان طرح:

- ۱- سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت آموزش و پرورش
- ۲- ادارات کل حفاظت محیط زیست با همکاری ادارات کل آموزش و پرورش در استان ها

گسترده گی طرح:

مدارس اطراف پارک های ملی و اطراف و درون مناطق حفاظت شده و پناهگاه های حیات وحش در سراسر کشور

موضوعات:

- تشریح وظایف و مسئولیت های محیط بانان در سازمان حفاظت محیط زیست
- بیان فعالیت ها، خاطرات و تجربیات محیط بانان، مواجهه با حیات وحش و پاسخ به سوالات مخاطبین
- معرفی مناطق تحت مدیریت سازمان در استان ها

روش اجرا:

برگزاری کارگاه های آموزشی یک ساعته ویژه دانش آموزان، دبیران، معلمان، مربیان و کارکنان مدرسه، والدین و خانواده ها با موضوعات اشاره شده فوق

تعهدات طرفین:

ادارات کل حفاظت محیط زیست:

- ۱- معرفی محیط بانان با تجربه و حایز شرایط برای حضور در مدارس به عنوان مدرس
- ۲- در اختیار قرار دادن محتوای آموزشی (شامل: بروشور معرفی مناطق تحت مدیریت در استان ها، پوستر، CD، کتابچه های آموزشی و ...)
- ۳- تعیین و معرفی مناطق مشمول طرح
- ۴- ارزیابی و نظرسنجی در زمینه میزان استقبال از طرح و اثربخشی برنامه ها

ادارات کل آموزش و پرورش:

- ۵- هماهنگی های لازم برای شناسایی و معرفی مدارس مشمول طرح به ادارات کل حفاظت محیط زیست استان
- ۶- همکاری لازم با ادارات کل حفاظت محیط زیست و واحدهای محیط بانی در مناطق تحت مدیریت سازمان .